

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.01.2019r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. 2017 poz 2336 ze zm) odmówił B. M. prawa do przyznania emerytury rolniczej oraz prawa do zaliczenia okresu podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu przy ustalaniu prawa do emerytury z Kasy.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 25 letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu (okres pracy w gospodarstwie rolnym oraz okresy podlegania u.s.r) – wnioskodawca wykazał 23 lata 11 miesięcy 29 dni. Organ rentowy podniósł, iż nie zaliczono okresu podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, z uwagi na to, że wnioskodawca jest osobą urodzoną po dniu 31.12.1948.

/ decyzja k. 35 akt KRUS/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 13.02.2019 r. złożył ubezpieczony, podnosząc, iż ma wymagany okres ubezpieczenia, wskazując iż w okresie od 1.05.1990 do 25.06.1996 pracował we własnym gospodarstwie i z mocy ustawy podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, nie może odpowiadać za błędy pracowników urzędu gminy. Wskazał także, że od 6 lutego 2019 roku jest ubezpieczony jako domownik.

/ odwołanie k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o jego oddalenie w całości podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. W szczególności podniósł, iż sporny okres od 1.05.1990 r do 31.12.1990 r (okres od 1.01.1991 r został zaliczony) jest zbyt krótki, aby jego doliczenie spowodowało nabycie uprawnień do emerytury, bowiem łącznie z okresem uwzględnionym nadal brak jest okresu 25 lat.

/ odpowiedź na odwołanie k. 6 - 7/

W piśmie z dnia 4 czerwca 2019 r organ rentowy podniósł, iż objęcie wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym rolników od dnia 6.02.2019 r pozostaje bez wpływu na treść decyzji, albowiem miało miejsce po dniu decyzji i może stanowić podstawę do złożenia nowego wniosku.

/pismo – k. 28/

Na rozprawie w dniu 7.06.2019 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie. Wniósł ewentualnie ponowny wniosek o emeryturę, nadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/ stanowiska procesowe – e –prot. 00:06:27/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

B. M. urodził się w dniu (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 3 stycznia 2019 r ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

/okoliczność bezsporna/

W kwestionariuszu osobowym wskazał, m.in. że w okresie 1.05.1990 – 25.06.1995 pracował we własnym gospodarstwie. Wskazał także następujące okresy ubezpieczenia:

- 2.07.1969 – 2.07.1971 – praca w gospodarstwie ojca
- 3.07.1971 – 28.12.1975 – dzierżawa gospodarstwa ojca
- 29.12.1975 – 31.12.1988 – praca we własnym gospodarstwie
- 1.01.1989 – 30.04.1990 – inne ubezpieczenie
- 26.06.1995 – praca zawodowa
- 26.04.1973 – 5.02.1975 – służba wojskowa

/okoliczność bezsporna/

Od 1975 roku B. M. został ujawniony jako właściciel gospodarstwa o powierzchni 3,90 ha. W okresie 1.05.1990 – 25.06.1995 posiadał na własność gospodarstwo rolne o powierzchni 5,25 ha.

/okoliczność bezsporna/

W okresie 1.01.1991 – 30.09.2009 zostały opłacone składki na ubezpieczenie rolnicze.

/zaświadczenie – k. 5 akt ZUS/

Urząd Gminy w K. poinformował, iż nie ma wiedzy z jakich powodów B. M. nie został ubezpieczony w II, III i IV kwartale 1990 r.

/pismo – k. 9 akt KRUS/

Wnioskodawca wykazał na dzień wydania zaskarżonej decyzji (...) lata 11 miesięcy i 29 dni pracy w gospodarstwie rolnym oraz okresów podlegania u.s.r.

/raport – k. 34 akt KRUS/

Od 6 lutego 2019 roku wnioskodawca został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownik.

/okoliczność bezsporna/

Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał następującej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Na wstępie podnieść należy, iż spornym w sprawie pozostawała kwestia zaliczenia do okresu ubezpieczenia rolniczego okresu 1.05.1990 – 31.12.1990 oraz możliwość zaliczenia okresu ubezpieczenia przypadającego po dniu decyzji. Poza sporem pozostawała kwestia braku możliwości zaliczenia do wymaganego okresu 25 lat okresu ubezpieczenia poza rolnictwem.

Zgodnie z art. 19 ust. 1, ust. 1 a pkt 1 i ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 277 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b;
- 2)podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Emerytura rolnicza przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2)podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3)zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie zaś z ust. 2a art. 19 w/w ustawy przepis ust. 2 stosuje się do rolnika, który do dnia 31 grudnia 2017 r. spełnił warunki, o których mowa w ust. 2.

Z kolei art. 20 ust. 1 - 3 przywołanej ustawy stanowi, iż do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Okresów o których mowa w ust. 1 nie zalicza się do okresów ubezpieczenia jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku.

Zgodnie z treścią art. 6 pkt 14 cyt. ustawy okresami podlegania określone ubezpieczeniu społecznemu są tylko takie okresy, za które opłacono przewidziane w odpowiednich przepisach składki na to ubezpieczenie, chyba że w myśl tych przepisów nie istniał obowiązek opłacania składek. Podkreślenia wymaga także fakt, że od 1 stycznia 1983 r. istnieje ustawowy obowiązek odprowadzania składek przez rolników na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...).

Z tej regulacji wynika wniosek, że zasadą obowiązującą przy kwalifikowaniu określonego czasu jako okresu podlegania danemu rodzajowi ubezpieczenia społecznego jest, iż za okres rolniczego ubezpieczenia społecznego może zostać uznany wyłącznie ten okres, za który opłacono składki na to ubezpieczenie. Jedynie w drodze wyjątku od tej zasady, za okres rolniczego ubezpieczenia społecznego może być uznany także inny okres podlegania temu ubezpieczeniu, za który - w myśl przepisów ubezpieczeniowych - nie istniał obowiązek opłacania składek. / tak Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 I UK 304/11/

W ocenie Sądu ubezpieczony nie wykazał, iż za sporny okres (1.05.1990 – 31.12.1990) zostały opłacone składki, nie potwierdził tego właściwy urząd gminy, a wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał, iż brak danych wynika z wadliwego działania urzędu. W istocie ubezpieczony nie może ponosić ryzyka wynikającego z zaniedbań organów, na których zaniechanie nie miał wpływu /tak SN w wyroku z dnia 13.12.2012 r, II UK 132/12, MoPr 2013 nr 4, wydanym w odmiennym stanie faktycznym, gdzie ustalono, że nie zostały przekazane do KRUS karty ewidencyjne, a ubezpieczony przedstawiał dowody sprzedaży produktów, dowody wpłaty na fundusz emerytalny rolników, przedstawił legitymację ubezpieczeniową z uprawnieniami do świadczeń leczniczych /, przy czym w tej sprawie nie wykazał, by jakiś organ czegokolwiek zaniedbał. Oprócz własnych twierdzeń co do opłacania składek i korzystania ze świadczeń nie przedstawił na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych, potwierdzających, chociażby pośrednio opłacenie tych składek.

Poza tym uwzględnienie tego okresu nadal nie dawałoby wymaganego 25 - letniego okresu pracy w gospodarstwie i ubezpieczenia rolniczego.

Ubezpieczony podniósł, iż został objęty ubezpieczeniem społecznym jako domownik, przy czym nastąpiło to po dniu wydania decyzji.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie obowiązuje zasada wyartykułowana w art. 316 § 1 k.p.c. orzekania według stanu rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy, lecz oceny prawidłowości i legalności decyzji dokonuje się według stanu rzeczy z chwili jej wydania, od czego z kolei dopuszcza się pewne wyjątki. Przy czym każdorazowo należy rozważyć, czy odstępstwo takie nie prowadzi do wypaczenia charakteru postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i całkowitego pozbawienia znaczenia postępowania administracyjnego poprzedzającego postępowanie sądowe. Na podstawie art. 316 § 1 k.p.c. sąd ubezpieczeń społecznych - kierując się względami ekonomii procesowej - może wyjątkowo zmienić decyzję organu rentowego i przyznać prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, jeżeli podstawą odmowy przyznania świadczenia w postępowaniu przed organem rentowym było niespełnienie któregoś z wymaganych prawem warunków, a w toku postępowania sądowego warunek ten został niewątpliwie spełniony (np. wnioskodawca ubiegający się o emeryturę osiągnął wiek emerytalny po wniesieniu odwołania do sądu). O naruszeniu art. 316 § 1 k.p.c. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych można więc mówić tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że przy zastosowaniu procedury obowiązującej w tych sprawach świadczenie bez żadnych wątpliwości zostałoby przyznane. W innych przypadkach obowiązuje zasada oceny prawidłowości decyzji według stanu istniejącego w dacie jej wydania. Mimo że sąd ubezpieczeń społecznych rozpoznaje sprawę merytorycznie na nowo, to jednak jako organ kontrolny wobec organu rentowego ma obowiązek odniesienia się do stanu rzeczy istniejącego w dacie wydania decyzji. Z tej przyczyny obowiązująca w "klasycznym" procesie cywilnym reguła wyrażona w art. 316 § 1 k.p.c. doznaje wyjątku w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, ze względu na jego szczególny, odwoławczy charakter. Wyjątek od reguły z art. 316 § 1 k.p.c., czyli orzekanie według stanu z chwili wydania decyzji, dotyczy w szczególności spraw, których przedmiotem nie jest przyznanie świadczenia z ubezpieczenia społecznego./Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 września 2018 III AUa 1249/17 LEX nr 2578776/.

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie istotny był okres ubezpieczenia wykazany na dzień decyzji. Natomiast powstały po tej dacie może stanowić podstawę nowego wniosku o emeryturę, bowiem organ rentowy nie miał możliwości ustosunkowania się w formie decyzji co do dodatkowych okresów ubezpieczenia.

Wobec tego, że wniosek taki został złożony, Sąd przekazał go do rozpoznania organowi rentowemu. Należy przypomnieć, że w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza zakres zaskarżonej odwołaniem decyzji. Przed sądem odwołujący się może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, nie może natomiast żądać czegoś, o czym organ nie decydował. Zasada ta koreluje z treścią przepisu art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., który nakazuje nowe żądania, dotychczas nierozpoznane, przekazać organowi rentowemu do rozpoznania./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 15 grudnia 2016 r, III AUa 2373/15, LEX nr 2196188/

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy jako bezzasadne oraz na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. przekazał ponowny wniosek o emeryturę rolniczą do rozpoznania Prezesowi KRUS.